

Συσσίτιο

Στα χρόνια της Κατοχής, 1941 - 1944, στην Αθήνα

Στου Πέτρου το σχολείο, το άδειο γκαράζ, άρχισαν πάλι τα μαθήματα, και τώρα δεν απουσιάζει σχεδόν κανένα παιδί, γιατί αν λείπει κάνει το ΣΥΣΣΙΤΙΟ.

Κάθε μεσημέρι καταφτάνει ένα κάρο και ξεφορτώνει το Δάμωνα και το Φιντία. Ο Δάμων και ο Φιντίας είναι δύο καζάνια, μαύρα σαν πίσσα, που ακνίζουν... Την πρώτη μέρα που τα περίμεναν, κανένα παιδί δεν είχε νου για μάθημα, κι ο κύριος Λουκάτος άρχισε να τους διαβάζει κάτι ιστορίες από ένα βιβλίο: «...Στα παλιά τα χρόνια, στην αρχαία Αθήνα υπήρχανε δυο ακώριστοι φίλοι. Ο Δάμων κι ο Φιντίας...»

- Έρχονται! Έρχονται! ακούστηκε μια ψιλή φωνούλα από την άκρη της τάξης. Ήταν ένα μικρό κοριτσάκι, που παραμόνευε από τη χαραμάδα της μεγάλης πόρτας, και είδε να καταφτάνουν, όχι βέβαια ο Δάμων και ο Φιντίας, αλλά τα καζάνια με το συσσίτιο, που έτσι τους έμεινε το όνομα.

Όλα τα παιδιά βάλανε τα γέλια και πετάχτηκαν από τη θέση τους. Ο κύριος Λουκάτος πήγε αργά και σοβαρά κι άνοιξε διάπλατα την πόρτα. Έξω στεκόταν ένα κάρο φορτωμένο με τα καζάνια. Δυο κυρίες καλοντυμένες και μια κοπέλα με μαύρο πουλόβερ και ξέθωρη γαλάζια φούστα ρωτούσανε ποιος είναι ο δάσκαλος.

Γύρω είχε μαζευτεί κόσμος. Έτσι όπως μαζεύεται πάντα στη γειτονιά άμα γίνεται κάτι. Δε μιλούσανε, δε λαλούσανε. Μονάχα μια γυναίκα σήκωσε τα δυο της χέρια ψηλά και φώναξε:

- Τα παιδάκια μας θα φάνε!

Οι κυρίες με το κορίτσι μιλούσανε με τον κύριο Λουκάτο. Κάτι άνθρωποι ξεφόρτωναν τα καζάνια, τα 'βαλαν μέσα στο σχολείο, κι ύστερα ο δάσκαλος γύρισε στα παιδιά και τους είπε με ύφος

επίσημο, λες κι έβγαζε λόγο για την Εθνική γιορτή:

- Πάρτε τα κουτιά σας και μπειτε στη σειρά. Αρχίζει το συσσίτιο.

Βρόντηξαν τα τενεκεδάκια, σίγησαν ξανά, κι ο κύριος Λουκάτος έδινε τα παραγγέλματα όπως στην παρέλαση: «Οι μικροί μπροστά, οι μεγάλοι πιο πίσω, οι άλλοι στη μέση. Μη θορυβείτε..!»

Ο Σωτήρης κι ο Πέτρος στέκονταν στη μέση. Κοιτάνε, όσο να φτάσει η σειρά τους, τις μεγάλες σιδερένιες κουτάλες, που βυθίζονται στα καζάνια, χάνονται για λίγο κι ύστερα ξανασηκώνονται βαριές-βαριές και ακνιστές κι αδειάζουν, μέσα σε κάθε τενεκεδάκι, μια πηχτουλή σούπα. Τα μικρά είναι τυχερά, που είναι μπροστά. Πήραν κιόλας το συσσίτιό τους και φεύγουν γλείφοντας τις σταγόνες που έχουν περιχυθεί έξω από το τενεκεδάκι. Τη μια κουτάλα την κρατάει μια δασκάλα και την άλλη το κορίτσι με το μαύρο πουλόβερ που το λένε Σοφία.

Οι καλοντυμένες κυρίες έχουν στα χέρια τους κάτι χαρτιά, που πάνω είναι ζωγραφισμένος ο ερυθρός σταυρός. Σημειώνουν νούμερα και κουβεντιάζουν με τον κύριο Λουκάτο.

- Προβλέπουμε περίσσευμα ως τριάντα μερίδες, λέει η μία.
- Ποια παιδιά έχουν περισσότερη ανάγκη ; ρωτάει η άλλη.
- Όλα, απαντάει ο κύριος Λουκάτος. Αδενίτις εκατό τα εκατό!
- Μπα, σπρώχνει ο Σωτήρης τον Πέτρο, το 'ξερες πως έχουμε αδενίτιδα; Ο Πέτρος δεν το 'ξερε, μα δεν πρόλαβε να του απαντήσει, είχε φτάσει η σειρά του.

Το κορίτσι με το μαύρο πουλόβερ βύθισε την κουτάλα. Αυτό, λοιπόν, είναι το ΣΥΣΣΙΤΙΟ που τόσες φορές το 'γραφε στους τοίχους. Το ΣΥΣΣΙΤΙΟ που, σαν το πρόφερε ο Αχιλλέας, έπαιρνε τόσο επίσημο ύφος η φωνή του. Η κουτάλα αδειάζει μέσα στο τενεκεδάκι του.

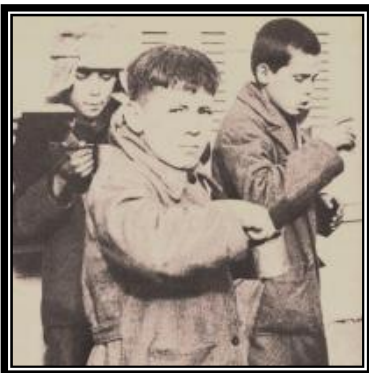
Το τενεκεδάκι είναι ένα άδειο κουτί από φυτίνη, κίτρινο με μαύρα γράμματα. Ο παππούς φώναζε, πριν από τον πόλεμο, που μαγείρευε η μαμά με φυτίνη. Το βούτυρο, έλεγε ο παππούς, είναι πιο νόστιμο. Μα η φυτίνη είχε τη μισή τιμή. Κι η μαμά ήθελε να κάνει οικονομίες... Το κουτί βάρυνε, του ζεματάει σχεδόν τα χέρια. Το κορίτσι με το μαύρο πουλόβερ του χαμογελάει.

- Ευχαριστώ, μουρμουρίζει ο Πέτρος.
- Να κι ένας που είπε ευχαριστώ, σκάει στα γέλια η κοπέλα και του βάζει γρήγορα γρήγορα ακόμη μισή κουταλιά.

- Ευχαριστώ! βροντοφώνησε ο Σωτήρης που ήτανε πίσω από τον Πέτρο και παρακολούθησε τη σκηνή. Ο Πέτρος ορκίστηκε να μην ξαναπεί «ευχαριστώ».

Ο Πέτρος πήρε μόνος του το δρόμο για το σπίτι. Ο Σωτήρης θα έμενε ως το τέλος γιατί, λέει, άμα τον έβλεπαν τόσο ζαρωμένο θα του έδιναν οπωσδήποτε περίσσευμα... Περπατάει και κρατάει στα χέρια του το τενεκεδάκι της φυτίνης.

Η καυτή σούπα τον ζεσταίνει. Είναι πηχτούλη και, καθώς περπατάει, τρεμουλιάζουν στην επιφάνεια κάτι κηλίδες λάδι που μοιάζουν σαν μικρά νησάκια. Αν δε ζεματούσε τόσο πολύ, θα 'πινε μια ρουφηξιά να δοκιμάζε τη γεύση της, μα πάλι καλύτερα που καίει, γιατί η μια ρουφηξιά θα 'φερνε την άλλη και θα κινδύνευε το κουτί της φυτίνης να μείνει άδειο. Έφτασε στο σπίτι κι ακούμπησε τενεκεδάκι στο τραπέζι.

- Έφερα το ΣΥΣΣΙΤΙΟ! είπε, τόσο περήφανα, λες και είχε βγει πρώτος στην τάξη.

Η μαμά πήγε κοντά, έκανε το σταυρό της κι έσκυψε και φίλησε το κίτρινο κουτί με τα μαύρα γράμματα, λες και ήτανε εικόνη.

Γράφω και Μαθαίνω

ΑΛΚΗ ΖΕΗ

(Από το βιβλίο «Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου»)

• **Ποια είναι η σωστή επιλογή;**

1. Το κείμενο της Άλκης Ζέη αναφέρεται χρονικά στην περίοδο:
 - του Ελληνοϊταλικού πολέμου
 - της Γερμανικής κατοχής
 - της Τουρκικής εισβολής
 - της Ελληνικής επανάστασης
2. Το συσσίτιο που πρόσφερε ο Ερυθρός Σταυρός στους μαθητές ήταν:
 - κοτόπουλο με μακαρόνια
 - μια πηχτή σούπα
 - πιλάφι
 - ψωμί με φυτίνη
3. Ο Πέτρος έβαλε το δικό του συσσίτιο μέσα:
 - σε μια караβάνα
 - σε ένα βαθύ πιάτο
 - σε ένα άδειο τενεκεδάκι
 - σε ένα παλιοτέντζερη
4. Το κορίτσι του συσσιτίου έδωσε περισσότερο φαγητό στον Πέτρο γιατί:
 - τον ήξερε από τη γειτονιά
 - τον είδε που ήταν ζαρωμένος και σκελετωμένος απ' την πείνα
 - ήταν ο μοναδικός που φάνηκε ευγενικός
 - είχε αδενίτιδα

• **Κύρια ονόματα από το κείμενο. Ποιοι ήταν...**

1. Ο Σωτήρης ήταν ο φίλος και συμμαθητής του Πέτρου.....
2. Ο κύριος Λουκάτος
3. Η Σοφία.....
4. Ο Δάμων και ο Φιντίας.....

Ετοιμάστε ακόμα 5 ασκήσεις Πολλαπλής Επιλογής, με τις οποίες να ελέγχετε αν οι συμμαθητές σας κατανόησαν το περιεχόμενο του μαθήματος.

ΟΔΗΓΙΑ

Οι ασκήσεις Πολλαπλής Επιλογής ΔΕΝ γράφονται σαν ερωτήσεις.... Γράφονται σαν ατέλειωτες προτάσεις, που για τη συμπλήρωσή τους υπάρχουν 4 (συνήθως) δυνατές επιλογές. Μόνο 1 επιλογή μπορεί να είναι η σωστή.

Συμπληρώστε τις καταλήξεις σε -ε και -αι

Το σχολικό μας κτίριο, το επιτάξαν.... οι καραμπινιέροι και τώρα τα μαθήματα γίνοντ.... σ' ένα πρώην γκαράζ. Χάμω, είν.... πατημένο χώμα σκληρό, γεμάτο ξεραμένα λάδια. Η τσίγκινη στέγη ζεσταίνεται.... από τον καυτό ήλιο, τώρα που είν.... καλοκαίρι, ενώ το χειμώνα, το τσουχτερό κρύο έμπαιν.... από την τεράστια σιδερένια πόρτα, ακόμα κι όταν την κλείναμ.....

Σε κάθε γωνιά, γίνεται.... μάθημα κι από μια τάξη του Δημοτικού. Πριν μέρες που αρρώστησ.... και έλειπ... ένας δάσκαλος, κάναμ... και δυο και τρεις τάξεις μαζί.

Τελειώνουμ... στις δώδεκα, γιατί μετά έρχετ..... το Γυμνάσιο. Πολλές φορές, σαν σχολάνουμ..., συναντούμ.... το Γιάννη, που πηγαίνει για μάθημα.

Από τα εβδομήντα παιδιά της τάξης μου, έρχοντ.... κάθε μέρα στο σχολείο γύρω στα είκοσι. Πριν τον πόλεμο, ο κύριος Λουκάτος διάβαζ..... τον κατάλογο, έβαζ.... «απών» σε αυτούς που λείπαν... και ρωτούσ..... αυστηρά «γιατί άργησες;» σαν έφταν..... κανένας στη μέση του μαθήματος. Κρατούσ..... βέργα, και έλεγ..... «σκασμός» άμα θορυβούσαμ.... Την πρώτη μέρα που πήγαμ..... για μάθημα, μετά τον πόλεμο, τρομάξαμ..... να τον γνωρίσουμ..... . Μας αποκάλεσ..... «καλά μου παιδάκια» και το μόνο που μας ρώτησ..... ήταν αν φάγαμ.... το πρωί. Σήκωσ..... το χέρι της μονάχα η Νιούρα, η κόρη του φούρναρη.

